

AKTÍVAN A BÖRZSÖNYBEN

Élménykavalkád a vadregényes erdők birodalmában



Aktívan a Börzsönyben



Múzeum



Rom



Tó



Látogatóközpont



Vár



Szép kilátás



Kilátó



Tájház



Templom



Tanösvény



Barlang



Természeti érték



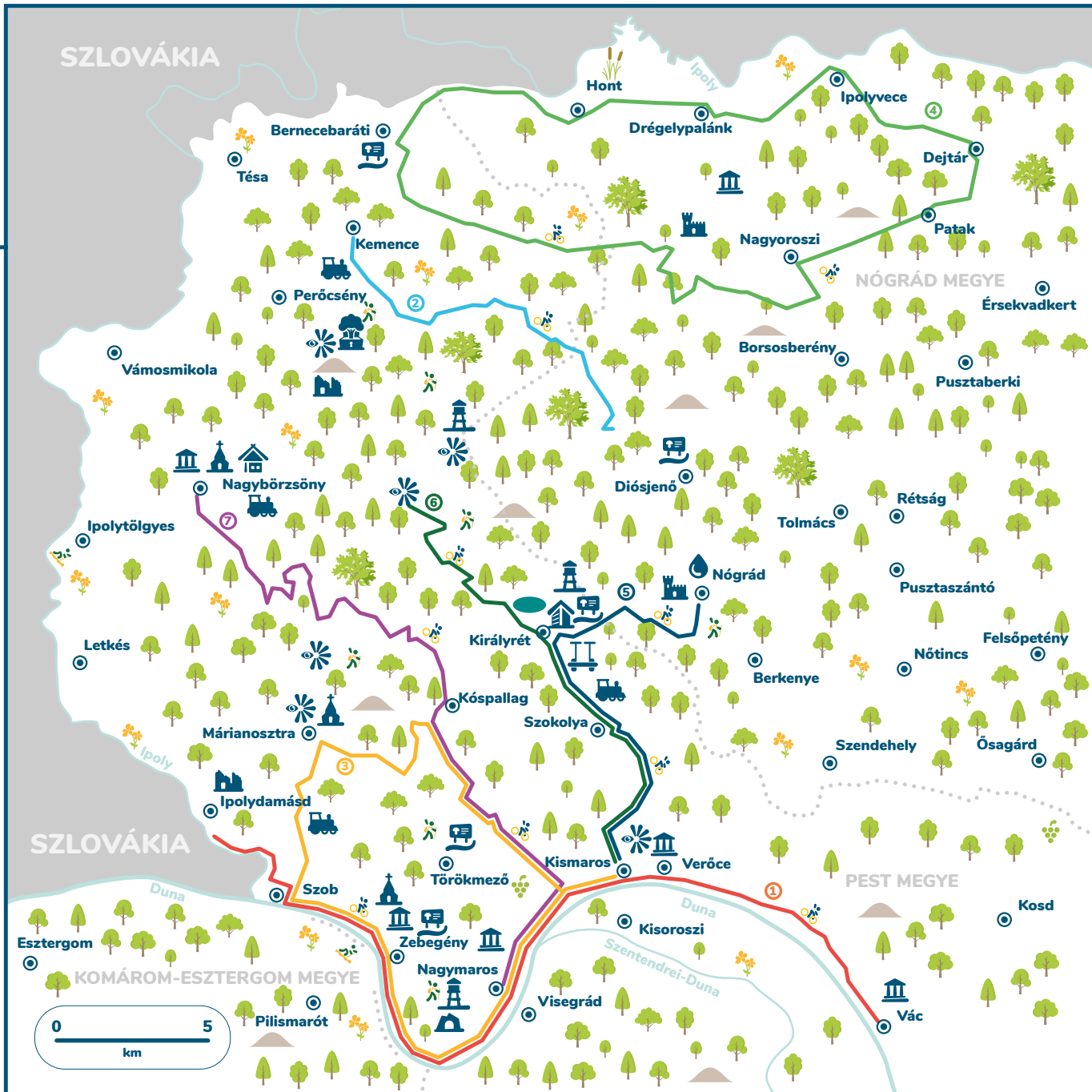
Kisvasút



Hajtány



Kerékpártúrák



SZLOVÁKIA

Hont

Ipoly

Bernecebaráti

Drégelypalánk

Ipolyvece

Tésa

Dejtár

Kemence

Nagyoroszi

Patak

Perőcsény

NÓGRÁD MEGYE

Érsekvadkert

Vámosmikola

Borsosberény

Pusztaberki

Ipolytölgyes

Nagybörzsöny

Diósjenő

Rétság

Letkés

Tolmács

Nógrád

Pusztaszántó

Felsőpetény

Márianosztra

Királyrét

Berkenye

Nőtincs

Ipoly

Ipolydamásd

Kóspallag

Szokolya

Szendehely

Ósagárd

SZLOVÁKIA

Szob

Törökmező

Kismaros

Verőce

PEST MEGYE

Esztergom

Zebegény

Nagymaros

Kisoroszi

Kosd

Duna

Pilismarót

Visegrád

Szentendrei-Duna

Vác



BÖRZSÖNY-HEGYSÉG, A VULKÁNOK PEREMÉN

Igazi természetjáró kalandot keresel, közel a fővároshoz? Látogass el a Börzsöny szemet gyönyörködtető csúcsaihoz, erdős vadonjaiba a Dunakanyar mellé! Akár kisgyerekekkel keresel hétvégi kikapcsolódást, akár elszánt bakancsos turista vagy, itt nem fogsz csalódní. Jól jelzett turistautak szelik át, köztük az Országos Kéktúra is, mégis sok pontján szinte érintetlen természettel találkozhatasz.

Az ősi vulkáni tevékenység alkotta meg a Börzsöny legmagasabb csúcsait, melyekről csodás látvány tárulhat eléd: tiszta időben a legmagasabb csúcsokról akár a Magas-Tátra bércei is jól kivehetőek.

Szinte megszámlálhatatlan gyalogos túralehetőség közül választhatsz: felfedezheted a Nógrád és Drégely vára legendáit, kilátópontjain festői kilátásokban gyönyörködhatsz, vagy épp Európa egyik leghosszabb keskeny nyomtávú kisvasútjával is utazhatsz. Ha a túrázásnál többre vágysz, akkor változatos tájakon, csodálatos erdei környezetben, akár a Duna-part mentén egészen az országhatárig kerékpározhatsz, ahol az Ipolyon és a Dunán evezve is megcsodálhatod a táj szépségét. A Börzsöny északi részének kis, barátságos palóc falvai helyi ételekkel, ízes tájszólással és élő hagyományokkal várnak. A hosszú nap végén pedig már csak egy dolgod marad: a fák sűrűjében pihenni a kényelmes erdei szállások egyikében, és másnap madáracsicsérgésre ébredve tovább indulni.



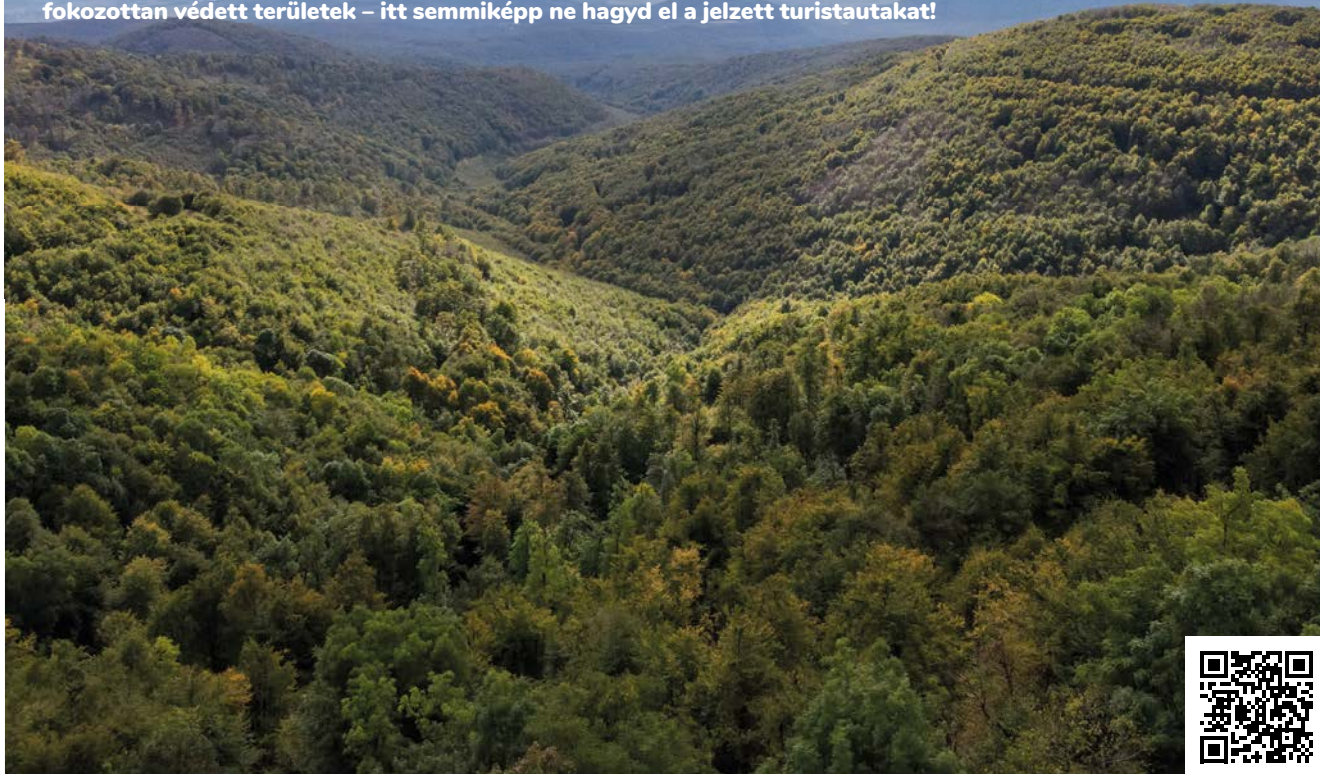
FEDEZD FEL A DUNA-IPOLY NEMZETI PARKOT!

A Duna és az Ipoly által körülölelt Börzsöny Magyarország egyik legmegkapóbb hegysége. Az egységes, sűrű erdővel borított egykori vulkáni tömb, az érintetlen patak völgyek, a Dél-Börzsöny lankás lejtői és a Magas-Börzsöny gerincéről előtűnő panoráma minden évszakban magával ragad. Változatos és varázslatos kalandokkal, felfedezni való titkokkal vár, akár egyedül kirándulsz erre, akár családdal, itt a rövid sétától a komoly bakancsos túráig megtalálod a számításaidat.

A hegység mindenkit másképp ejt rabul. Különösen vonzóak pompás kilátást kínáló sziklabércei és magaslatai, a világ zajától elzárt völgyek és a háborítatlan erdőterületek, az értékes élővilág, de a hegység ipartörténeti emlékei, legendái is.

A Szent Mihály-hegy oldalából lélegzetelállító panoráma nyílik a Dunakanyarra, a téli, tiszta időben pedig a Csóványosi kilátóból akár a Magas-Tátráig is elláthatsz. A régóta háborítatlan erdőterületeken olyan, másutt ritka élőlények laknak, mint az eurázsiai hiúz vagy az uráli bagoly. Régi sínek emlékeztetnek a hegységet egykor behálózó erdészeti vasúthálózatra és csodálatos kaldera-sziklák őriznek jégkorszaki emlékeket, melyek közül soknak neve is van: Égés-tető, Katalin-szikla, Szabó-kövek, Haramia-lyuk, Korona-kő. Fantáziádat épp úgy megmozgathatják a fennmaradt földvárak sáncai, romjai, mint a látványos sziklaformákhoz, barlangokhoz, forrásokhoz és számos egyéb helyhez kapcsolódó mondák és mesés történetek is.

A Börzsönyt közel 700 kilométernyi jelzett turistaút-hálózat szövi át, a kényelmedet számos turistaház és egyéb erdei létesítmény is szolgálja. A hegység természetvédelmi szempontból legértékesebb részei fokozottan védett területek – itt semmiképp ne hagyd el a jelzett turistautakat!





CSARNA-VÖLGY

Ha a Börzsöny sokakat megérintő varázsából szeretnél egyetlen túrán minél többet átélni, a Csarna-völgybe és a felette futó nyugati gerinc legszebb kilátópontjaira érdemes eltúráznod. Az egykori vulkán kalderájának háborítatlan erdőterületén olyan védett és fokozottan védett élőlények élnek, mint a hiúz, a fekete gólya, az uráli bagoly, a kis légykapó és a foltos szalamandra. A Fekete-völgytől indulva Holló-kőre – ahonnan káprázatos a panoráma a hegység egészére –, a gerincen tovább kanyarogva pedig Salgóvárig juthatsz fel.

A Csarna-patak mentén az elmosott és helyenként a levegőbe emelkedő vasúti sínpálya különös látványa egyszerre emlékeztet a változásra és a természet mindent elsöprő erejére. Az ösvény egy része a patak mellett, többször azon keresztül halad. Ez különösen hóolvadáskor és nagyobb esőzés után izgalmas móka – ilyenkor ajánlott a vízálló lábbeli! A ma már háborítatlan patak lakói többek között a kövi csík, a fűrge cselle és a kövi rák. A terület élővilága itt fokozottan védett, semmiképp ne téj le a turistautakról!



KIRÁNDULÁSTIPP

Fedezd fel a Börzsöny esszenciáját!

AKTÍVAN KIRÁLYRÉTEN

Királyrét a Börzsöny szíve, érdemes itt kezdened a környék felfedezését. A hegyek között megbújó rét autóval és tömegközlekedéssel is kiválóan megközelíthető, erdei kisvasúttal pedig felejthetetlen élmény. A túraútvonalak többsége innen indul, vagy ide érkezik. Bababarát, gyermekbarát és kutya barát hely. A hajtánypálya, az erdei vasút, a Hiúz Ház és a Királyréti tanösvény minden korosztálynak rengeteg szabadidős programot kínál.



HIÚZ HÁZ ERDEI ISKOLA ÉS LÁTOGATÓKÖZPONT

HIÚZ HÁZ ERDEI ISKOLA ÉS LÁTOGATÓKÖZPONT



A látogatóközpont és erdei iskola a településrész központjától pár perces sétára található. A Hiúz Ház interaktív kiállításában játékos módon ismerheted meg a Börzsöny lakóit, és beleshetsz a trópusi levélvágó hangyák életébe is.



Ez a gyönyörű erdei környezetben megbújó épület csapatépítésre, osztálykirándulásra is remekül megfelel. Az 51 fős, környezettudatos szálláson kétágyas, zuhanyzóval ellátott szobák, valamint egyszerűbb, három-, hat- és nyolcágyas szobák is elérhetőek, közös vizesblokkokkal. A hálószobákon kívül pedig egy 40 fős oktatóterem is a vendégek rendelkezésére áll.

KIRÁLYRÉTI TANÖSVÉNY



A tanösvényhez a Hiúz Házban vásárolhatsz vezetőfüzetet, ami egy izgalmas kódfejtő játékkal kalauzol végig a 3 kilométeres ösvényen. Az út az épület mögül, az őshonos cikta juhoktól indul, és patakon, réteken, lombhullató- és fenyőerdőn vezet át, félúton pedig egy tó partján is elidőzhetsz.



VÁRHEGY-KILÁTÓ

NAGY-HIDEG-HEGY



Az egyik legnépszerűbb Börzsönyi célpont több irányból is megközelíthető. A Királyrétről induló 7 kilométeres útvonal, a kék kereszt jelzésen, a Nagy-Vasfazék-patak völgyön keresztül vezet föl a 864 méter magas hegyre. A jutalom a csodás kilátás és a csúcson található Nagy-Hideg-hegyi turistaház, ahol az étteremben a pihenés mellett finom falatok is várnak.

VÁRHEGY-KILÁTÓ



A háromszintes Várhegy-kilátó csodálatos körpanorámával kihagyhatatlan, ha Királyréten jársz. A 350 méter magas Várhegyen álló kilátóból rálátsz a Magas-Börzsöny hegyeire, a Visegrádi-hegység vonulataira és a Naszályra. Tiszta időben akár a Cserhát lankái és a Mátra is a szemed elé tárulhat.

KIRÁLYRÉTI ERDEI VASÚT

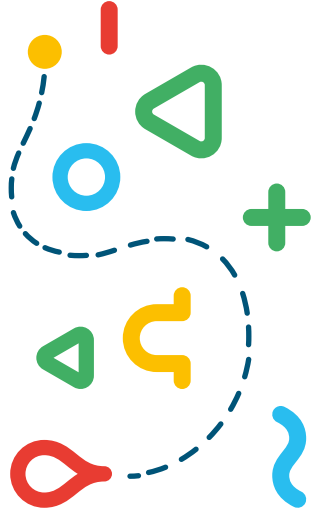


A Börzsöny legnépszerűbb erdei vasútja egész évben szállítja a kirándulókat: ha erre jársz, egy rövid szakaszon mindenképpen pattanj fel rá! A kisvasút felejthetetlen erdei élményt ígér két végállomása, a Duna-parti Kismaros és a hegyi turistautak csomópontjában fekvő Királyrét között.

KIRÁLYRÉTI HAJTÁNPÁLYA



A kisvasút Királyrét állomása mellett, a perontól nagyjából 100 méterre található a hajtánypálya, ahol lábbal, pedálok segítségével meghajtható, sínen közlekedő járművekkel lehet haladni a 750 méter hosszú vasúti körpályán. A gyerekek garantáltan élvezni fogják, hiszen olyan számukra, mintha kisvonatot vezetnének.



TOP5

HELY, AMI ELVARÁZSOL



A Csarna-patak völgye igazi történelmi kuriózum. A Kemencei Erdei Múzeumvasút végállomásától, gyalogosan indulva fedezheted fel a Börzsöny egyik legszebb csodáját, az egykori vasút nyomvonalát, melyet részben visszavett a természet, páratlan látványosságot alkotva. Tégy egy kellemes sétát a Hamuházig, majd vissza!

1. CSARNA-VÖLGY



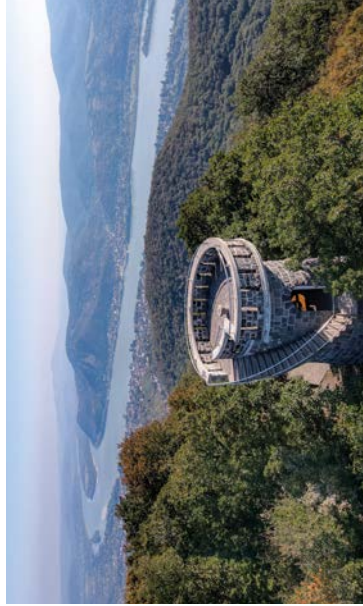
Nagymaros és Zebegény közt található a Dunakanyar csúcsának is tekinthető ősi Remete-barlang. Számos legenda övezi a kilenc, emberi kéz vájta üreget. Gyönyörű a kilátás innen a Dunakanyarra. Ha bírja a lábad, és időd engedi, akkor érdemes felkeresned a barlangtól nem messze lévő Julianus-kilátót is.

2. REMETE-BARLANG



A romjaiban is lenyűgöző látványt nyújtó nógrádi vár messziről feltűnik a Börzsöny keleti szélén álló magányos, 286 méter magas andezitikúpon. A belsőtoronyos, külső és belső várból álló építmény Magyarország egyik legrégebbi kővárá, ahonnan pazar kilátás tárul eléd a Börzsönyre, a nógrádi dombvidékre, Drégely és Szanda várára, valamint a Naszályra. Tiszta időben akár a Mátra csúcsait, valamint észak felé a Zólyom-hegyet is megláthatod.

3. NÓGRÁD VÁRA



A közel 15 méter magas, középkori bástyát idéző, Julianus barátról elnevezett kilátót a Hegyes-tető 482 méter magas csúcsán találhatod meg. A hely érdekessége, hogy a Dunakanyart szinte teljes egészében be lehet innen látni, ráadásul a Börzsönyre is lenyűgöző kilátás nyílik, így minden irányból csodálatos panoráma tárul eléd. A kilátó épületének középső szintjén egy fedett helyiség található, ahová behúzódhatsz a szél és az eső elől, ha úgy alakul.

4. JULIANUS-KILÁTÓ



A Nagybörzsöny határában álló Szent István templom kihagyhatatlan látnivaló. A román stílusú Árpád-kori templom hazánk egyik legszebb állapotban megmaradt műemléke. A templom parkolójából indul a Nagybörzsönyi Kisvasút Tanösvény, amelyet végigjárva megismerheted a település és az erdei vasút kapcsolatát.

Titikos tipp: Ha bejártad a tanösvényt, pattanj fel a kisvasútra Nagyvirtáspusztán, és vonatozz vissza Nagybörzsönybe! Ha viszont még van erőd, akkor szállj át a Transzbörzsönyi Kisvasút másik szakaszára, ahol Márianosztrán keresztül egészen Szobig utazhatsz!

5. SZENT ISTVÁN TEMPLOM

GYALOGTÚRA-AJÁNLÓ

CSÓVÁNYOS GYALOGTÚRA

Klasszikus Börzsönyi körtúra a hegység két legnépszerűbb csúcsára, a Csóványosra és a Nagy-Hideg-hegyre. Fantasztikus panoráma, bővizű patakok, gyönyörű szálerdő, néhol meredek, de rövid kaptatók. Amennyiben az út során megéheznel vagy megszomjaznál, a Nagy-Hideg-hegyi turistaházban megpihenhetsz. A Csóványosról levezető út hatalmas sziklaformációk között kanyarog, legjellegzetesebb közülük az Oltár-kő. Mivel ez a hegység legmagasabb gerincének északi-északkeleti oldala, az aljnövényzet nagyon ritka, teljes szépségükben pompáznak itt a gyönyörű bükkfák. Útközben érinted a Spartacus-forrást, és nagy eséllyel láthatsz a környékén szarvasokat is.



Túratípus: körtúra



Táv: 15,6 km



Szintemelkedés: 544 m



Időigény: 5 óra








Túra besorolása: közepes





REMETE-BARLANGI KÖRTÚRA

Nagymarosról indulva fedezheted fel az ősi Remete-barlangot, melynek legendái a mai napig fejtörést okoznak. A barlangtól tovább indulva a Dunakanyar talán legszebb kilátóhelyét, a Hegyes-tetőn álló Julianus-kilátót is érinted, ahonnan élvezheted a lenyűgöző panorámát, majd a Köves-mezőn át térsz vissza a kiindulópontra, Nagymarosra. Az útvonal bővelkedik az emelkedőkben és a kalandos ösvényekben, de a látvány kárpótol a nehézségekért. Esős időben mindenképpen fokozott figyelemmel túrázz itt, hiszen a barlanghoz vezető morzsalékos és keskeny, döntött útvonal veszélyessé válhat, nemcsak csapadékos, de téli időjárási viszonyok mellett is!

-  **Túratípus:** körtúra
-  **Táv:** 12,1 km
-  **Szintemelkedés:** 474 m
-  **Időigény:** 5 óra
-  **Túra besorolása:** közepes

Bővebb túraleírások és letölthető térképek:
aktivmagyarország.hu




GYALOGTÚRA-AJÁNLÓ



MÁRIANOSZTRA – KOPASZ-HEGY GYALOGTÚRA

A festői fekvésű Márianosztra felett magasló, szabályos kúp alakú, egykori vulkánok a Börzsöny legnagyobb kiállóhegyei. A körtúrán, a faluból kiindulva fűzheted láncrea a legszebb csúcsokat. Először a Kopasz-hegyet mászod meg, melynek csúcsát jellegzetes kereszt jelöli, majd a lenyűgöző látványt nyújtó Só-hegy következik, ahonnan a mesebeli Nagy-réten át kapaszkodsz fel a Nagy-Sas-hegy oldalába. Végül, a csúcsot elhagyva, Nagyirtápusztára ereszkedsz vissza. Az elegáns erdei szállótól szépséges réteken keresztül térsz vissza a csodás barokk kegytemplomáról és fegyházáról is híres Márianosztrára.

 **Túratípus:** körtúra

 **Táv:** 12,7 km

 **Szintemelkedés:** 438 m

 **Időigény:** 4,5 óra

 **Túra besorolása:** könnyű

NÓGRÁDI VÁR TÚRA

A túra a Börzsöny egyik legszebb és legnépszerűbb várától indul, amely Nógrád gyönyörű kis falva felett magasodik. Miután felfedezted az ország történelmének egyik legizgalmasabb várát, ami egyébként nyári időszakban számos programlehetőséggel is marasztal, utad a Róka-hegy felé vezet, melyet a népszerű zarándokút, a Mária-út jelzéseit követve érhetsz el. A túra folytatásaként érinted az Országos Kéktúra egy részletét, majd elhaladsz a frissítő Csurgó-forrás mellett is. Végül a nógrádi kálváriáról élvezheted ismét a várra és a környező hegyekre nyíló látványt.

 **Túratípus:** körtúra

 **Táv:** 8,6 km

 **Szintemelkedés:** 179 m

 **Időigény:** 4 óra


 **Túra besorolása:** könnyű



KISMAROS – ZEBEGÉNY TÚRA

Kismarosi vasútállomástól indulj, végig a zöld jelzést követve, és mire 4 kilométer után felérsz a Nagy-Kősziklához, viccesen elmondhatod, hogy a túra nehezen túl vagy, most már csak a nagya van hátra! Mindenesetre készülj, hogy nemcsak a panorámától áll el a lélegzeted, hanem a meredekségtől is. Utána viszont kellemesen ereszkedik az út, csak Törökmezőnél kell egy kis emelkedőre számítanod. A halastó után, a patak völgyben folytatod utadat, többször keresztezed a Malom-patakat, miközben zombékos réteken haladsz. Zebegényből legegyszerűbben vonattal térhetsz vissza a kiindulóponthoz.

 **Túratípus:** vonaltúra

 **Táv:** 16,1 km

 **Szintemelkedés:** 319 m

 **Időigény:** 5–6 óra

 **Túra besorolása:** könnyű

CSARNA-VÖLGYI GYALOGTÚRA

A Börzsöny egy távolabbi szegletében hív kalandozásra ez a túra. Utad kezdetén, Kemencéről kisvasúttal is elindulhatsz, hiszen a Kemencei Erdei Múzeumvasút végállomásától, a Feketevölgy Panzió is szép séta vár a Csarna-völgyben. A túra a kisvasút egykori vonalán halad tovább, ami ma már csak nyomokban látható sínpárt, valamint mesés ösvényeket jelent. Ezeket követve, a vadregényes völgyön át a Csóványos nyugati nyúlványán lévő Kőkorsó sziklához érkezel. Majd bükkös erdőn keresztül, a Börzsöny legmagasabb hegyének oldalában érsz fel a Magosfára, a hajdani Tátralátóra. Bérceken, nyergeken keresztül, a Godóvár oldalában ereszkedsz végül vissza a Fekete-völgybe.

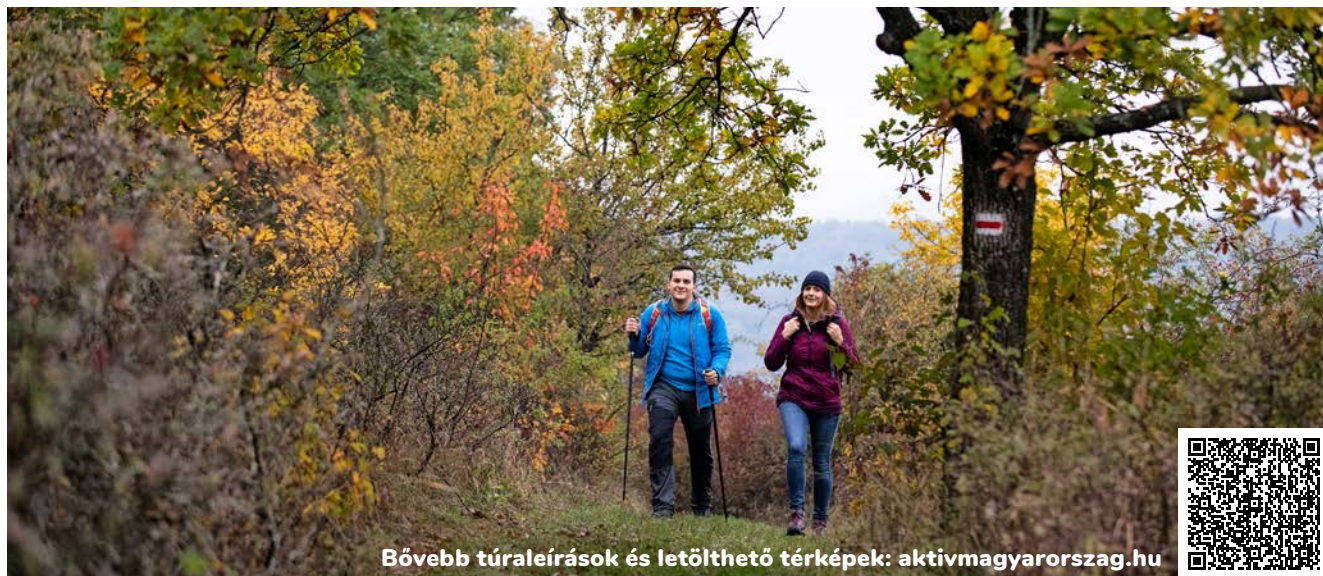
 **Túratípus:** körtúra

 **Táv:** 13,8 km

 **Szintemelkedés:** 672 m

 **Időigény:** 5,5 óra

 **Túra besorolása:** közepes



Bővebb túraleírások és letölthető térképek: aktivmagyarorszag.hu



BÖRZSÖNYI KÉKTÚRA

Amíg az Országos Kéktúra a Börzsöny közismert helyeit mutatja meg a túrázóknak, addig a Börzsönyi Kéktúra elnevezésű túramozgalom egy olyan úton vezet a hegység peremén, amely kevésbé ismert, viszont épp emiatt érdemes végigjárni. Nemcsak a teljesítésért járó oklevélért és kitűzőért, hanem mert a hegység olyan arca is feltűnik, amelyet csak itt pillanthatasz meg.

Ha szeretnéd élvezni a hegygerincek és a völgyek adta csendet, illetve nyugalmat, akkor itt a helyed! A Börzsönyi Kéktúra olyan helyeket érint, mint Diósjenő, ami egyben a túra kiindulópontja is, a lenyűgöző Csarnavölgy, Drégely vára vagy a Nagy-Galla, ami csodálatos panorámája miatt kihagyhatatlan.

Az útvonal 66 kilométer hosszú, bejárásakor egy igazolófüzetbe gyűjtheted az összesen 13 igazolóhely kódjait, illetve pecsétjeit.

Az út egyformán ajánlott kezdők részére is, akik a jó tömegközlekedésre számítva akár több alkalomra és szakaszra is szétbonthatják a teljesítést, valamint azoknak a rutinosabb túrázóknak, akik szeretnének belekóstolni egy hosszabb, sátrazós, kempinges kalandba.

Az igazolófüzet egyébként az út adatai mellett hasznos információkat tartalmaz szálláshelyekről, vízvételi pontokról vagy épp a tömegközlekedésről is. Ha sikeresen végigjártad a túrautat, és minden pecsét a helyén van, akkor a füzetedet juttasd el a Börzsöny Természetbarát és Hegymászó Egyesület (BTHE) részére!



Információk
a túramozgalommal
kapcsolatban:
bthe.hu



DRÉGELY VÁRA

KIRÁNDUL A CSALÁD- GYALOGTÚRA GYEREKEKSEL



KIRÁLYRÉTI TANÖSVÉNY

A Hiúz Háztól induló közel 3 kilométeres tanösvényen a házban megvásárolható vezetőfüzet izgalmas kódfejtő játékkal kalauzol végig. Miután megismerkedtél az épület mögötti réten élő őshonos cikta juhokkal, a Bagoly-bükki-patakon átkelve a zöld T jelzés és a békás oszlopok mutatják az utat. Királyrét legszebb és legérdekesebb élőhelyein barangolsz: réteken, lombhullató és fenyőerdőben. A túra felénél elidőzhetsz a Bajdázói-tó mellett, de benézhetsz a régi vasércbányákba is.

 **Helyszín:** Szokolya – Királyrét

DIÓSJENŐI TANÖSVÉNY

A kirándulóközponttól induló tanösvény végigjárása ideális választás könnyű családi túrának. A túra 5 kilométer hosszú, és 3-4 óra alatt lehet bejárni. A Börzsöny egyik legszebben fennmaradt erdőségében levegőzhetsz, miközben felfedezhetsz jó néhány történelmi emléket az ősi földvártól a száz évnél idősebb erdőgazdálkodási emlékhelyeken át, egészen a bombatölcsérekig, amelyek csodálatos módon, kis tavakat alkotva ma nélkülözhetetlen vizes élőhelyeknek számítanak. A Závóz-nyeregből a kilátás pedig egyenesen gyönyörű.

 **Helyszín:** Diósjenő

ZEBEGÉNYI KÖRSÉTAÚT TANÖSVÉNY

Zebegény hatállomásos körsétája bemutatja a dél-börzsönyi vidék eredetét és ősi kapcsolatát a Visegrádi-hegységgel, mesél a görbe fák legendájáról, felfedi a térség legnagyobb alkotóit, valamint bemutatja a Dunakanyart is. Útközben pazar kilátás nyílik a Dunára, a Magas-Börzsönyre és a településre. Az iskolától induló túra hossza 4,5 kilométer. A tanösvény feladatlapjai a falu központjában, a Mókus sörözőben érhetőek el – a kitöltött lapokért kitűző az ajándék.

 **Helyszín:** Zebegény



SISA PISTA NYOMÁBAN – BERNECEBARÁTI TANÖSVÉNY

A nagyjából 2 kilométeres, egy óra alatt bejárható, Betyár-kút mellől induló tanösvényen Sisa Pista, az utolsó nógrádi betyár nyomába eredhetsz. Megismerheted az itteni erdei élőhelyeket, a védett növényfajoknak menedéket nyújtó patak menti égerestől, a hegyoldal száraz tölgyeséig. Az Oszlai-árok kőzetfeltárásain az Ős-Börzsöny vulkánhoz kötődő kőzeteket láthatsz. Megtudhatod hol volt „Sisa Pista barlangja”, miért húzódott meg gyakran az Oszlai-árokban, és mi a kapcsolata Deszkáspusztával és Bernecebarátival.

 **Helyszín:** Bernecebaráti

TÖRÖKMEZŐI TANÖSVÉNY

A Törökmezőről a Hegyes-tetőre vezető tanösvény a Dél-Börzsöny természeti kincseit és érdekességeit mutatja be. A 9 állomásból álló ösvényen megismerkedhetsz a törökmezői legelők világával, a csapásrétekekkel, a Fehér-hegyi fenyvesekkel, valamint a Büdös-tó történetével. A 6,5 kilométeres séta különlegessége, hogy utolsó pontján feltáru előtted a Dunakanyar panorámája: az út a Julianuskilátónál ér véget, ahonnan a Börzsöny egyik legszebb kilátása nyílik.

 **Helyszín:** Törökmező



KISVASUTAK A BÖRZSÖNYBEN

A Börzsöny-hegység nem csupán varázslatos hegyeiről, valamint mesés kilátásairól híres, hanem az országban kivételes kisvasútvonalairól is. Egykor hét vasútvonallal rendelkezett, aminek hossza meghaladta a 200 kilométert. Mindebből ma már csak három vonal használható a Börzsöny felfedezésére, melyet így nem csupán gyalog, vagy kerékpárral járhatsz be, hanem az erdőben zakatolva is. A leghosszabb útvonal Szob és Nagybörzsöny között, festői tájakon húzódik. Emellett érdemes felfedezned a Kismaros és Királyrét, valamint a Kemence és Fekete-völgy közötti vonalakat is.



Járd be hazánk kisvasútjait és légy Te is tiszteletbeli kisvasutas! Keresd a pecsétgyűjtő Kisvasútra fel! kiadványt a jegypénztárakban!



KIRÁLYRÉTI ERDEI VASÚT

A Dunakanyar peremén találd a Börzsöny egyik legnépszerűbb kisvasútját, ami az év minden napján zakatol, a Duna melletti Kismarosról Szokolyán át egészen Királyrétig. A királyréti végállomáson kipróbálhatsz egy 750 méter hosszú hajtány-pályát, felfedezhetsz egy tanösvényt, gyönyörködhetsz a Várhegy-kilátó nyújtotta panorámában, vagy ha egy nagy túrát terveznél, akkor innen gyalogszerrel bejárhatod a Nagy-Hideg-hegyet és a Csóványost is.



KIRÁNDULÁSTIPP

Fedezd fel a környéket a Bajdázó-tóhoz sétálva, majd a Várhegy-kilátóhoz felkapaszkodva!



TRANSZBÖRZSÖNYI KISVASÚT

A Börzsöny legszebb kisvasútvonalát már száz éve járkák a mozdonyok. A néhány éve átadott összekötőszakaszával pedig létrejött egy igazi, közel 20 kilométeres Transzbörzsönyi vasútvonal. Sűrű erdőkön, forrásokot érintve, szűk patakmedreken át halad az út. A Márianosztrai Fogadóépület és Szálláshelyen, a kisvasút mellett meg is pihenhetsz, ha pedig két keréken fedeznéd fel a környéket, akkor Nagyirtáspusztán biciklit is bérelhetsz.



KIRÁNDULÁSTIPP

Hódítsd meg a három 500 méter feletti hegycsúcsot a Nagyirtáspusztai állomástól indulva!

KEMENCEI ERDEI MÚZEUMVASÚT

A kicsiny falu szélén, Kemencén található 600 mm kisnyomtávú kisvasút pálya hazánkban igazi kuriózumnak számít. A vonal a végállomáson található múzeumtól indul, ahol betekinthetsz a Börzsöny egykori vasúti életébe. Az út több mint 4 kilométer hosszan kanyarog, Csarnapuszta, Kőrözsa, Godóvár, majd végül Fekete völgy állomásokon át. A végállomástól a Börzsönyi Kék jelzés mentén bejárhatod a Csarna-völgyet, ami a hegység egy érintetlen részét tárja a szemed elé.



KIRÁNDULÁSTIPP


Pattanj két kerékre! Rövid kerékpártúra a Börzsönyben - remek kiegészítése egy aktív napnak.

KERÉKPÁRTÚRA-AJÁNLÓ

① DUNA-PARTI KEREKEZÉS

Túrátat Vácról kezdheted, ami vonattal és autóval is jól megközelíthető. A Duna-parton futó kerékpárúton indulj a folyásiránnyal szemben. Így elvileg emelkedő útvonalon, de néhány dombtól eltekintve sík terepen haladsz majd ezen a könnyű túrán. A nagyjából végig a Duna-parton haladó úton bőven lesz lehetőséged megmerítkezni a folyó lenyűgöző látványában, és a kijelölt strandokon akár magában a folyóban is.

Mindenhol helytörténeti és tematikus múzeumok, szép templomok, programok és étkezési lehetőségek várnak, sőt akár minden utadba eső településen betérhatsz egy cukrászdába is. Szob után nem a Duna, hanem az Ipoly mellett haladsz tovább, de jelenleg csak az Ipolydamásd határában épülő híd vezet az út. Visszafelé, vagy ha elfáradtál, akár útközben is felszállhatsz a vonatra, de ha bírod, tekerd végig az utat!

 **Túraútvonal:** Vác – Verőce – Kismaros – Nagymaros – Zebegény – Szob – Ipolydamásd

 **Túratípus:** vonaltúra

 **Táv:** 34,1 km

 **Szintemelkedés:** 60 m

 **Időigény:** 2,5 óra

 **Túra besorolása:** könnyű



LÁTNIVALÓK:

- Vác: Memento Mori Múzeum, Gombás-patak hídja (Kőszentes híd), Váci diadalív
- Verőce: Gorka Múzeum, Rádiómúzeum
- Kismaros: falumúzeum, Királyréti Erdei Vasút
- Nagymaros: katolikus templom, kálvária
- Zebegény: Hajózástörténeti Múzeum, Szőnyi István Emlékmúzeum, Trianon emlékmű
- Szob: Börzsöny Múzeum, Luczenbacher-kastély, kálvária
- Ipolydamásd: Damásdi vár

Bővebb túraleírás és letölthető térkép:



aktivmagyarország.hu



KERÉKPÁRTÚRA-AJÁNLÓ



② A LEGEK VÖLGYE

Igazi rejtett ajándéknak számít ez a jó minőségű aszfaltos út, melyen Kencéról a hol kiszélesedő, hol összeszűkülő Kencence-patak völgyében haladsz a folyásiránnyal szemben, szinte végig emelkedő úton. Nyáron a strandon is felüldülhetsz, vadvirágos rétek csábítanak egy kis pihenésre. Tavasz elején, amikor máshol híre sincs már a télnek, fantasztikus jégcsapokkal találkozhatasz itt. Számos alkalommal keresztezve a patakat útba ejted a hegység legbívízűbb forrását is, majd megérkezel a Závoz-nyeregbe. A Mátrát is felölelő kilátás páratlan innen. Diósjenőre legurulni csak edzetteknek ajánlott, mert viszszafele komoly erőfeszítés, viszont ugyanazon az úton, ahol jöttél, kényelmesen visszagurulhatsz Kencencére.

 **Túrátípus:** vonaltúra

 **Táv:** 15,1 km

 **Szintemelkedés:** 288 m

 **Időigény:** 2 óra

 **Túra besorolása:** könnyű

③ BÖRZSÖNYI KLASSZIKUS: NOSZTRAI KARIKA

Szobról indulva akár közúton is feltekerhetsz Márianosztrára, de ha bírod, inkább indulj el a Tompa utcán. Igaz, hogy meredekebb és nem aszfaltos, hanem zúzott köves úton haladsz, de cserébe nem találkozol forgalommal, és páratlan kilátásban lesz részed. Márianosztra határában éred el az aszfaltos utat. Itt fordulj jobbra, és élvezd a „hullámvasutat”! Kóspallag előtt ismét útelágazáshoz érsz, itt is jobbra kell fordulnod, és ha nem állsz meg az egykori pálos kolostor romjainál és a Toronyalja horgásztónál, akkor innen már csak egy rövid emelkedő töri meg az ereszkedés lendületét. A 12-es úton átkelve kerékpárúton, a Duna partján folytathatod a túrát Szobig.

 **Túrátípus:** körtúra

 **Táv:** 36,3 km

 **Szintemelkedés:** 288 m

 **Időigény:** 3–4 óra

 **Túra besorolása:** közepes

④ HŐSÖK ÉS BETYÁROK NYOMÁBAN

Nagyoroszitól Drégelypakánig jó minőségű, alacsony forgalmú utakon, szántóföldek között, azután a hegyek lábánál, kerékpárúton haladsz az országhatárig. Bernecebarátira viszont kalandosabb úton érkezel. Az erődtemplom mellett elhaladva a nógrádi betyárnak, Sisa Pistának is búvóhelyül szolgáló Nagy-völgyben tekersz, ahol megtapasztalod az igazi erdei kerékpározást. A Drégely várához vezető elágazástól viszont már ismét jó minőségű aszfalton bringázhatsz, hogy egy gyors lejtővel érkezz vissza Nagyorsziba.

 **Túrátípus:** körtúra

 **Táv:** 52,5 km

 **Szintemelkedés:** 440 m

 **Időigény:** 4–5 óra

 **Túra besorolása:** közepes

Bővebb túraleírások és letölthető térképek: aktivmagyarorszag.hu





5 VÁRNÉZŐ TÚRA

Aszfaltos közúton indulsz Kismarostól, és erdei úton érkezel Királyrétre. Itt megpihenhetsz a Bajdázói-tó partján, vagy bejárhatod a tanösvényt, de a Hiúz Ház Látogatóközpont is jó program. Kulacstöltés után egy rövid, de annál meredekebb emelkedő legyőzése után tekersz Nógrád felé. Érdeemes az emelkedő után még felkapaszkodnod a Várhegy-kilátóba, ahonnan páratlan panoráma tárul eléd. Nógrádhoz közeledve ismét lélegzetelállító látvány fogad, amikor a fák közül kiérve megpillantod a várat, ahova a Vár-dombot megkerülve juthatsz fel. Visszafelé ugyanazon az úton tekerj, amin érkezted, a lejtőkön legyél óvatos!

 **Túratípus:** vonaltúra

 **Táv:** 19 km

 **Szintemelkedés:** 274 m

 **Időigény:** 2–3 óra

 **Túra besorolása:** közepes

6 A NAGY-HIDEG KIHÍVÁS, CSÚCS KILÁTÁSSAL

Ha nem is a hegység legmagasabb pontjára, de elég magasra jutsz fel az utad során: a 864 méter magas Nagy-Hideg-hegyre. Kismarosról indulsz, és mire Szokolyán keresztül Királyrétet eléred, már az üdülőövezetet is magad mögött hagyva javában az erdőben tekersz. Az út egyre meredekebb lesz ahogy a tető felé közeledsz, az utolsó 8 kilométert pedig már murvás úton teszed meg. Ugyanazon az úton térsz vissza a rajthoz, de lefelé figyelj a vízelvezető csatornákra!

 **Túratípus:** vonaltúra

 **Táv:** 21,7 km

 **Szintemelkedés:** 746 m

 **Időigény:** 3–4 óra

 **Túra besorolása:** nehéz

7 ÁTKELÉS A HEGYEKEN

Nagymarosról a kerékpárúton indulj, Kismaros irányába, majd a jelzést követve fordulj Kóspallag, és a hegyek felé. A 12-es út után el is kezdődik az emelkedés. A nyaralóövezetet fokozatosan felváltja az erdő, itt letérhetsz a Törökmezői Turistaházhoz is, majd az egykori pálos kolostornál kialakított emlékhelyhez, vagy a Toronyalja horgásztóhoz. Kóspallag után erdészeti aszfaltozott úton folytatod az utad, majd a Szent Orbán Erdei Hoteltől kezdi megmutatni a Börzsöny a legszebb arcát, a sűrű erdővel benőtt hegyoldalak látványa kárpótol a nehézségekért. Az aszfaltnak néhány kilométerrel Nagybörzsöny előtt szakad vége a lejtő alján. Innen földúton jutsz el Nagybörzsönybe, az egykori királyi bányavárosba.

 **Túratípus:** vonaltúra

 **Táv:** 32,6 km

 **Szintemelkedés:** 463 m

 **Időigény:** 3–4 óra

 **Túra besorolása:** nehéz



VÍZITÚRA-AJÁNLÓ

Vadregényes világával, zezugos kanyarolataival hamar a vízitúrázók toplistájára kerülhet a még szinte felfedezetlen Ipoly. Erdős dombok, füves rétek és meredek, leszakadó partfalak között evezhatsz itt, a gyermekek örömeire pedig hódok is feltűnhetnek a folyó egyes szakaszain. A Duna és az Ipoly nagyon eltérő karakterű folyók: az Ipoly keskeny és vadregényes, a Duna széles szalagján pedig hétvégenként számos másik kisebb, de főleg nagyobb hajóval találkozhatasz. Ez körültekintő evezést igényel, de a Dunakanyar folyószakaszát mégsem érdemes kihagynod! A víz viszonylag békés, és a partmenti táj, a gyönyörű panoráma miatt a környék egyik legszebb, legemlékezetesebb látnivalója.



Bővebb túraleírások és letölthető térképek: aktivmagyarorszag.hu





KAJAKKAL AZ IPOLYON: IPOLYTÖLGYESTŐL SZOBIG

Ez a szakasz mesés, és kezdőként is könnyen teljesíthető. Érdekes ivóvízet és ennivalót is vinned magaddal, mert a települések távol vannak a folyótól. Ha reggel indulsz, rengeteg vízimadarat: kócsagot, gémet, récéket, sőt akár jégmadarat is láthatsz. Ipolytölgyes környékén nagyon szép, szabályozatlan szakasz vár, hangulatos öblökkel, kis szigetekkel. Szob előtt nem sokkal az Ipoly a Dunába torkollik. A Dunán a lapátolásra kevésbé, de a kajak vagy kenu irányítására annál inkább érdemes figyelned, hiszen a nyugodt kis Ipolyhoz képest itt van hajóforgalom. Nemsokára meg is érkezel a szobi rév melletti főenyre, ahol kiköthetsz, és a csodás kilátást kínáló kálváriára is felsétálhatsz.

 **Túraútvonal:** Ipolytölgyes – Szob

 **Túratípus:** vízitúra


 **Táv:** 18 km

 **Időigény:** 5 óra

 **Túra besorolása:** közepes

SZOB-NAGYMAROS VÍZITÚRA

Szobon a Duna kb. 5 perc sétára található a vasútállomástól. Ezen a túrán jó, ha van veled gyakorlott kísérő, vagy csatlakozz szervezett túrához! A Duna sodrása, vízállása évszakonként változó, ezért érdemes indulás előtt pontosan tájékozódnod. Óvatosan közlekedj, mert errefelé gyakoriak az uszályok és a kirándulóhajók. Ez nem véletlen, hiszen a Dunakanyar minden jól ismert látnivalója megcsodálható a vízről: a visegrádi fellelővár, a Börzsöny és a Pilis természeti szépségei is. Ha szeretnél átkelni a két part között, akkor azt lehetőleg csoportban, de egymástól kelendő távolságban tedd! A túra végén Nagymarosról vonattal juthatsz vissza Szobra vagy Budapestre.

 **Túraútvonal:** Szob – Zebegény – Nagymaros

 **Túratípus:** vízitúra

 **Táv:** 13 km

 **Időigény:** 4 óra

 **Túra besorolása:** könnyű

ÉBREDJ TE IS A TERMÉSZETBEN!

Ha szeretnél egy napnál több időt tölteni a természetben – akár egy túrázással töltött hosszúhétvégét tervezel, akár a Kéktúra kilométereit gyűjtöd éppen –, töltsd az éjszakákat a természetben! Ahogy szerzte az országban, úgy itt is újonnan épített vagy felújított, tiszta turistaszállások várnak. Fedezd fel őket, és válaszd ki a neked legjobban tetsző következő kalandozásodra! Így a természet ölelésében maradván igazán kiadósat pihenhetsz, feltölthetsz, teljesen kikapcsolódva a hétköznapokból.



NAGY-HIDEG-HEGYI SÍ- ÉS TÚRAKÖZPONT

A 843 méteres magasságban álló Nagy-Hideg-hegyi turistaház egyedülálló fekvésével és barátságos hangulatával a kirándulók kedvelt úti célja és pihenőhelye. Közvetlen környezetében több páratlan természeti érték található, kiváló bázisa lehet akár többnapos csillagtúrának is. Az egész évben üzemelő turistaház 52 fő elszállásolására alkalmas, 8 ötágyas szobában és 2 hatágyas apartmanban.

 **Helyszín:** Nagy-Hideg-hegy

 **Férőhely:** 52 fő



MÁRIANOSZTRAI FOGADÓÉPÜLET ÉS SZÁLLÁSHELY

A Márianosztra-Nagyirtáspuszta kisvasúti szakasz megállójában elhelyezkedő fogadóház 19 fő befogadására alkalmas. Az emeleten egy 8 és egy 9 fős, illetve egy 1+1 fős szoba áll a kirándulók, családok, iskolás csoportok rendelkezésére. A szobákhoz közös fürdőszobák tartoznak, a kényelmet közös büféhelyiség és melegítőkonyha is szolgálja. A ház mellett sátrazhatsz, vagy akár felpattanhatsz a Transzbörzsönyi Kisvasútra is.



 **Helyszín:** Márianosztra

 **Férőhely:** 19 fő





KISMAGOS ERDEI OKTATÓKÖZPONT ÉS SZÁLLÁS

A szálláshely a Börzsöny kapujában, Kismaroson található, erdős területen. A közelmúltban teljesen felújított, téliesített három faházban, 10 szobában összesen 40 főt tudnak fogadni. Egy szintén 40 fős oktatóépület, konyha és étkező, kerti játszótér, sportolási lehetőségek, valamint tűzrakóhely teszik még változatosabbá az itt tartózkodást. A Kismagosból gyalogos és kerékpáros túraútvonalak is indulnak, kisvasúton pedig a Börzsöny szívébe, Királyrétre is eljuthatsz.

 **Helyszín:** Kismaros
 **Férőhely:** 40 fő

PÉNZÁSÁSI ERDEI TURISTAHÁZ ÉS SÁTORHELY

Drégely vár romjainak közelében elhelyezkedő turistaházban 2 db hatágyas és 2 db nyolcágyas szoba vár emeletes, illetve galériás ágyakkal, de a bevállalósabb turisták vagy gyermekek számára 4 db kényelmes matrac is rendelkezésre áll. A házban mosdóhelyiség is található, a közös helyiségben pedig önellátásra alkalmas, jól felszerelt konyha biztosítja a vendégek kényelmét. A fűthető ház mellett szaletli és bogracsozó is található. A területen szabadtéri programok lebonyolítására is elegendő tér van, és a sátrazási lehetőség is biztosított.

 **Helyszín:** Nagyoroszi
 **Férőhely:** 32 fő

Honlapunkon minden turistaház elérhetőségeit és részletes adatlapját megtalálod: aktivmagyarország.hu/turistahazak



HASZNOS ELÉRHETŐSÉGEK



Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság

1121 Budapest, Költő u. 21.

☎ +36 1 391 4610

✉ dinpi@dinpi.hu

🌐 dunaipoly.hu

Ipoly Erdő Zrt.

2660 Balassagyarmat,
Bajcsy-Zsilinszky u. 10.

☎ +36 35 300 769

✉ titkarsag@ipolyerdo.hu

🌐 ipolyerdo.hu

Kemencei Erdei Múzeumvasút

2638 Kemence, Csarnavölgyi út 45.

☎ +36 20 586 5245

✉ kemence@kisvasut.hu

🌐 kisvasutak.ipolyerdo.hu

Királyréti Erdei Vasút

2623 Kismaros, Szokolyai út 3.

☎ +36 20 852 4512; +36 27 375 076

✉ csoport.kiralyret@gmail.com

🌐 kisvasutak.ipolyerdo.hu

Transzbörzsönyi Kisvasút

2628 Szob, Ipolysági utca 19.

2634 Nagybörzsöny, Völgy utca 52.

🌐 borzsonyikisvasutak.hu

Hiúz Ház Erdei Iskola és

Látogatóközpont

2624 Szokolya, Királyrét

☎ +36 27 585 625; +36 30 238 0063

✉ kiralyret@dinpi.hu; hiuzhaz@dinpi.hu

🌐 hiuzhaz.hu

Királyréti Kirándulóközpont

2624 Szokolya, Királyrét 7.

☎ +36 27 375 062; +36 20 468 7050

✉ kiralyret@ipolyerdo.hu

🌐 ipolyerdo.hu/kiralyreti-kirandulokozpont

Nagymaros Komp

2626 Nagymaros

☎ +36 +36 26 398 344

Börzsöny Természetbarát és Hegymászó Egyesület

2627 Zebegény, Börzsöny u. 22.

✉ info@bthe.hu

🌐 bthe.hu

Börzsöny Ring

2660 Balassagyarmat,
Bajcsy-Zsilinszky u. 10.

☎ +36 30 336 2279

✉ nevezes@borzsonyiring.hu

🌐 borzsonyiring

Ipolykapu Kemping

2628 Szob, Park u. 11.

☎ +36 30 670 6272

✉ ipolykapu@gmail.com

🌐 ipolykapu-kemping.hu

Kenumánia Kft.- Kenu bérlés

2628 Szob, Sport u. 1.

☎ +36 20 921 7866

✉ attila@kenu-berles.hu

🌐 kenu-berles.hu

AZ AKTÍVAN ITTHON KIADVÁNYSOROZAT EDDIG MEGJELENT KÖTETEI:



Lapozz bele
a kiadványainkba!

- | | | |
|--------------------------------|--------------------------------------|------------------------------------|
| 1 Soproni-hegység és Fertő-táj | 11 Vértes és Gerecse | 20 Mátra |
| 2 Kőszegi-hegység | 12 Velencei-tó és Völgyvidék | 21 Bükk |
| 3 Vasi-Hegyhát | 13 Mecsek és Villányi-hegység | 22 Aggteleki-karszt és Cserhát |
| 4 Órség és Vendvidék | 14 Gemenc | 23 Zemplén |
| 5 Szigetköz és Pannonhalma | 15 Dunakanyar | 24 Tokaj-Hegyalja és Bodrog-völgye |
| 6 Bakony | 16 Budapest | 25 Felső-Tisza-vidék és Nyírség |
| 7 Balaton-felvidék | 17 Börzsöny | 26 Tisza-tó és Hortobágy |
| 8 Murafölde és Kis-Balaton | 18 Cserhát | 27 Körösök vidéke |
| 10 Zselic | 19 Palócföld/Novohrad-Nógrád Geopark | 28 Magyarország vizei |

AKTÍVAN A BÖRZSÖNYBEN ÉLMÉNYKAVALKÁD A VADREGÉNYES ERDŐK BIRODALMÁBAN

Kiadó: Aktív- és Ökoturisztikai Fejlesztési Központ Nonprofit Kft.

Nyomdai kivitelezés: CC Printing Kft.

Kiadás éve: 2023, Ingyenes kiadvány

A kiadvány termék megjelenítést tartalmaz!





AKTIVMAGYARORSZAG.HU

f Aktív Magyarország @ aktiv.magyarország